

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ YÜKSEK MAHKEMESİ KARARI

First Options of Chicago, Inc v. Kaplan

Çeviren: Erman EROĞLU

Özet

Bu dava, Filedelfiya Menkul Kıymetler Borsası'nda hisse senedi ticareti yapan davacı First Options of Chicago, Inc. (First Options) ile davalı Manuel Kaplan, eşi, ve hisselerinin tamamına sahip olduğu yatırım şirketi MK Investments, Inc. (MKI)'in borçlarının yeniden yapılandırılmasını düzenleyen, dört parçadan oluşan borcun yeniden yapılandırılması sözleşmesine ilişkin uyuşmazlıklardan kaynaklanmıştır. First Options, ödeme talepleri yerine getirilmediğinde Filedelfiya Menkul Kıymetler Borsası heyetince yapılan tahkim yargılamasında hakkını aramıştır. Yalnızca tahkim sözleşmesinin bulunduğu belgeyi imzalayan MKI tahkime başvurmuş; ancak o belgeyi imzalamamış olan Kaplanlar, First Options ile uyuşmazlıklarının tahkim edilebilirliğini reddedip, hakem heyetine itirazda bulunmuşlardır. Hakemler uyuşmazlığın esasına ilişkin yargılama yetkisi olduğuna karar verip First Options lehine hüküm vermiştir. Bu kararı federal bölge mahkemesi onarken federal istinaf mahkemesi bozmuştur. İstinaf mahkemesi uyuşmazlığın tahkim edilemeyeceğine karar vermiş; hakem heyetinin bir uyuşmazlık üzerinde yargı yetkisinin olup olmadığına bağımsız mahkemelerce karar verilmesi gerektiğini, ve Kaplanların tahkim kararının iptaline yönelik dilekçelerinin bölge mahkemesince reddinin değerlendirmesinde olağan inceleme standartlarının uygulanması gerektiğini belirtmiştir.

Gerekçeler

1. Kaplan/FirstOptions uyuşmazlığının tahkim edilebilirliği mahkemeler tarafından yapılan bağımsız bir incelemenin konusuydu.
 - a. Bir uyuşmazlığın esasının tahkim edilmesini tarafların kabul edip etmediğine karar verecek birincil yetkiye mahkemelerin mi yoksa hakemlerin mi sahip olduğu sorusunun cevabı oldukça basittir. Tıpkı, bir uyuşmazlığın esasının tahkim edilebilirliğinin tarafların o uyuşmazlığın tahkimini kabul edip etmediklerine bağlı olması gibi¹ "tahkim edilebilirlik kararında kim birincil karar merciidir" sorusu da tarafların bu soruyu tahkime sunmayı kabul edip etmediklerine bağlı olacaktır. Eğer taraflar soruyu tahkime sunmayı kabul etmişlerse, o zaman mahkemeler hakemlerin tahkim edilebilirlik kararına saygı göstermelidir. Eğer kabul etmemişlerse, o zaman mahkemeler soruya bağımsızca karar vermelidir. Bu iki soru tahkim sözleşmesinin taraflar arasındaki basitçe bir sözleşme konusu olduğu gerçeği üzerinden dümdüz akıp gitmektedir.

¹ Bkz. *Mastrobuono v. Shearson Lehman Hutton, Inc.*, ante, at 52.

- b. Kaplanlar tahkim edilebilirliğin tahkimini kabul etmedi. Mahkemeler böyle bir sözleşmenin var olup olmadığına karar verirken genellikle sözleşmenin tertibini düzenleyen olağan eyalet hukuk ilkelerine başvurmalıdır. Fakat tarafların tahkim edilebilirliğin tahkimini kabul ettiklerini gösteren açık ve belirgin bir delil olmadıkça mahkemeler buna yönelik bir varsayımda bulunmamalıdır.² First Options, Kaplanların kısmı üzerinde açıkça bir anlaşmaya vardıklarını gösteremeyebilir. Kaplanların hakemlerin yargılama yetkisine itirazları, hakemlerin kendileri üzerinde bağlayıcı bir otoriteye sahip olmalarını istemediklerini gösterir. Bu sonuç, (1) Kaplanların hakemler önünde hazır bulunmaları için aşikâr bir açıklamayla (ki Bay Kaplan'ın tüm hisselerine sahibi olduğu şirketi borcun yeniden yapılandırması sözleşmesinin konularını tahkim ediyordu), ve (2) bağımsız mahkemelerce incelenme hakkını kaybetmeksizin Kaplanların tahkim edilebilirliği hakemlerle müzakere edebileceklerini belirten 3. İstinaf Mahkemesi'nin kuralıyla desteklenmektedir. First Options'ın karşı savları ikna edici değildir.
2. İstinaf mahkemeleri, tahkim kararlarını onayan bölge mahkeme kararlarını (diğer bir deyişle "açıkça hatalı" olmayan maddi bulguları kabul etme ama *de novo* hukuk meselelerine karar verme gibi) incelerken olağan standartlar kullanılmalı; o durumlarda özel bir "takdir yetkisinin kötüye kullanılması" standardı uygulamamalıdır. Geçerli bir sebep olmadıkça inceleme standartlarının çoğaltılması yoluyla hukukun daha da karmaşıklaştırılması arzulanamamaktadır. Daha da önemlisi, istinaf mahkemesinin bölge mahkemesini değerlendirmedeki tutumu, değerlendirme standartlarından muhtemelen hangisinin esasa ilişkin belirli bir sonucu vereceğine değil; ilgili kurumsal yargılama ve istinaf mahkemelerinin sağladığı faydalara bağlı olmalıdır. Belirli bölge mahkemesi kararlarının incelenmesi sırasında istinaf mahkemelerinin farklı bir standart kullanması gerekliliğini dile getiren First Options iddiasını Tahkim Yasası içerisindeki hiçbir husus desteklememektedir.
3. İstinaf mahkemesinin uyuşmazlığın tahkim edilemeyeceği nihai sonucunda hata edip etmediği sorusu, bizim incelemeyi kabul ettiğimiz soruların kapsamının dışındadır.

² Bkz. *AT&T Technologies, Inc. v. Communications Workers*, 475 U. S. 643, 649.

Yargıç Breyer oy birliği ile alınan kararı açıkladı.

James D. Holzhauser davacının savlarını ileri surdu. Onunla beraber layihalarda Timothy S. Bishop, Stephen P. Bedell, Timothy G. McDermott ve Kenneth E. Wile yer aldı.

John G. Roberts, Jr., davalıların savlarını ileri surdu. Manuel Kaplan için olan layihada John G. Roberts, Donald L. Perelman, Richard A. Koffman ve David G. Leitch yer aldı. Carol Kaplan için olan layiha Gary A. Rosen tarafından hazırlandı.

Karar

Yargıç Breyer mahkemenin kararını açıkladı.

Bu davada, Federal Tahkim Yasası (Amerika Birleşik Devletleri Kanunnamesi Madde 9)³ kapsamında mahkemelerin belirli hususları nasıl değerlendirmesi gerektiğine dair iki soru mütalaa edilmiştir. Bunlar (1) tarafların tahkim edilmesi için anlaştıkları hakem kararlarının bölge mahkemelerince⁴ nasıl değerlendirmesi gerektiği ve (2) bölge mahkemelerinin tahkim kararını onama veya iptal isteminin ret kararı üst mahkeme tarafından nasıl değerlendirilmesi gerektiğidir.

I

Bu dava, bir tarafta Filedelfiya Menkul Kıymetler Borsası'nda hisse senedi ticareti yapan First Options of Chicago, Inc. (First Options) ve üç kişinin oluşturduğu diğer tarafta ise; First Options tarafından işlemi yapılmış MK Investments, Inc. (MKI), bu şirketin tüm hisselerinin sahibi Manuel Kaplan, ve onun eşi Carol Kaplan arasında var olan uyuşmazlıklarla ilgilidir. Bu uyuşmazlıkların merkezinde, 1987 Ekim'inde borsadaki hisselerin çakılması sonucu MKI ve Kaplanların borcunun First Options'a yeniden yapılandırılmasını düzenleyen, dört belgede vücut bulmuş, borcun yeniden yapılandırma sözleşmesi bulunmaktadır. 1989

³ 9 U.S.C. §1 ve devamı.

⁴ Burada öncelikle Amerika Birleşik Devletleri'nin federal düzeyde mahkeme yapısından genel olarak bahsetmek gerekir. Birleşik Devletler federal düzeyde üç yapıya sahip mahkeme sistemine sahiptir. İlk derece mahkemeleri olarak, 94 adet olarak teşkil edilmiş, bölge mahkemeleri (United States District Courts) yer almaktadır. Bunların vermiş olduğu kararları incelemekle görevlendirilmiş olan mahkemeler ise istinaf mahkemeleri (United States Courts of Appeals) olarak yer almaktadır. 11 adet olan istinaf mahkemelerinin yetki alanları coğrafi bölgelere göre teşkil edilmemiştir. Örneğin; 1. İstinaf Mahkemesi'nin (United States Court of Appeals for the First Circuit) yerleşkesi Boston'da yani Doğu Yakası'nda bulunurken Porto Riko gibi Kuzey Atlantik Okyanusu'nda bulunan yerler de bu istinaf mahkemesinin yetki alanında yer almaktadır. Bölge mahkemelerince verilen kararların incelenmesi yapan en üst düzey temyiz mercii olarak Birleşik Devletler Yüksek Mahkemesi (Supreme Court of the United States) yer almaktadır.

yılında, sözleşme imzalandıktan sonra, MKI 1.500.000 Amerikan Doları daha kaybetmiştir. Bunun üzerine First Options, MKI'nın belirli varlıklarının kontrolünü ele alıp, onları nakde çevirip, MKI'nın borcunun tamamının acilen ödenmesini talep edip, Kaplanların herhangi bir açığı kişisel olarak ödemelerinde ısrar etmiştir. Talepleri yerine getirilmediğinde, First Options, Filedelfiya Menkul Kıymetler Borsası heyetince yapılan tahkim yargılamasında hakkını aramıştır.

MKI, dört belgeden tahkim şartını içeren yeniden yapılandırma belgesini imzalayarak tahkime gitmeyi kabul etmiştir. Ancak kişisel olarak o belgeyi imzalamayan Kaplanlar, First Options ile olan anlaşmazlıklarının tahkim edilebilirliğini reddedip, tahkim heyetine yazılı itirazda bulunmuşlardır. Hakem heyeti, tarafların uyuşmazlığının esası üzerine yargılama yetkisi olduğuna karar verip First Options lehinde karar vermiştir. Buna müteakiben Kaplanlar, Federal Tahkim Yasası'nın 10. maddesine dayanarak Federal Bölge Mahkemesi'nden tahkim kararının iptalini istemiştir. First Options ise aynı yasanın 9. maddesine dayanarak kararın onanmasını talep etmiştir. Mahkeme kararı onamıştır. Bununla beraber, 3. İstinaf Mahkemesi'nce, bölge mahkemesinin onama kararı bozulmuş, uyuşmazlığın tahkim edilemeyeceği yönünde Kaplanlar lehine hüküm verilmiştir.⁵

Kaplanlar ve First Options arasındaki uyuşmazlığın tahkim edilebilirliğine ilişkin kararın incelenmesinde istinaf mahkemesince kullanılan standartlara ilişkin iki soruyu değerlendirmek için temyiz başvurusuna karar verdik.⁶ İlk olarak; istinaf mahkemesi, mahkemelerin "hakem heyetinin, herhangi özel bir uyuşmazlığın esası üzerine yargılama yetkisine sahip olup olmadığına bağımsız bir biçimde karar vermesi gerektiğini" dile getirmiştir.⁷ First Options, itiraz eden taraf "hakemlere karar vermeleri için bir sorun sunduğunda", mahkemelerin "tahkim edilebilirliğe ilişkin hakem kararlarını değerlendirirken", değerlendirme standartlarını *de novo*⁸ olarak mı yoksa esasa dair hakem kararlarıyla daha uyumlu olacak biçimde mi uygulamaları gerektiğine karar vermemizi talep etti.⁹ İkinci olarak; istinaf mahkemesi, bölge mahkemesince verilen ticari tahkim kararının (ve ilgili onama dilekçesinin verilmesinin) iptal başvurusunun reddini "*de novo*" olarak değerlendireceğini belirtti.¹⁰ First Options, bunun yerine istinaf

⁵ 19 F. 3d 1503 (1994).

⁶ 513 U. S. 1040 (1994).

⁷ 19 F. 3d, at 1509.

⁸ "De novo" Latince bir kelimedir. Anlamı yeni baştan demektir. Burada bahsedilen husus ise mahkemenin kararları hiçbir standart olmaksızın incelemesi olarak dile getirilmektedir.

⁹ Pet. for Cert. i..

¹⁰ 19 F. 3d, at 1509.

mahkemesinin “takdir yetkisinin kötüye kullanımı” standardını uygulaması gerektiğini iddia etmektedir.¹¹

II

İlk soru, yani tahkim edilebilirliğe dair hakem kararına uygulanan inceleme standardı, dar kapsamlı bir sorudur. Kapsamının ne kadar sınırlı olduğunu anlamak için bu davada sunulan üç tip anlaşmazlık incelenmelidir. İlkin; Kaplanlar ve First Options, MKI’nın First Options’a olan borcundan Kaplanların kişisel olarak sorumlu tutulup tutulamayacağına dair anlaşmamaktadırlar. Bu anlaşmazlık *uyuşmazlığın esasını* oluşturmaktadır. İkinci olarak; taraflar *esasın tahkim edilmesini* kabul edip etmediklerine dair anlaşmamaktadırlar. Bu anlaşmazlık *uyuşmazlığın tahkim edilebilirliğine* ilişkindir. Üçüncü olarak; taraflar *ikinci konuya karar vermede kimin birincil karar mercii olması gerektiğine* dair anlaşmamaktadırlar. Bu yetki birincil olarak hakemlere mi (hakemlerce verilmiş tahkim edilebilirlik kararlarının mahkemelerce uyumla incelemesinden dolayı) yoksa mahkemeye mi (tahkim edilebilirliğe dair mahkemelerin bağımsızca karar vermelerinden dolayı) ait olacaktır? Biz burada bu sorulardan yalnızca üçüncüsünü inceleyeceğiz.

Sorunun kapsamı sınırlı olmasına karşın uygulamada belirli bir öneme sahiptir. Bunun nedeni, tahkime gitmeyi kabul etmeyen tarafın, normal olarak, anlaşmazlığın esası hakkındaki bir mahkemenin kararına (burada olduğu gibi, sözleşme altındaki yükümlülüğü) sahip olma hakkının olmasıdır. Ancak taraf tahkimi kabul ettiği yerde, mahkeme yargısına başvurma hakkının uygulanabilirliğinden büyük oranda feragat etmiş olacaktır. Taraf buna rağmen mahkemeden hakemin kararını incelemesini talep edebilir fakat mahkeme verilen kararı yalnızca olağanüstü durumlarda iptal edecektir.¹² Bu nedenle, bir tarafın tahkim edilmeyi kabul edip etmediğine karar veren birincil otoriteye kimin sahip olacağı (mahkeme ya da hakem heyeti) tahkime direnen taraf açısından ciddi bir değişiklik yaratabilir.

“Kim” sorusuna (yani gözden geçirme standardı sorusuna) cevabın oldukça basit olacağına inanıyoruz. Anlaşmazlığın esasının tahkim edilebilirliğinin taraflarca *uyuşmazlığın tahkim edilmesinin kabul edilip edilmemesine* bağlı olması gibi¹³ tahkim edilebilirliğe ilişkin birincil otoritenin kim olacağı sorusu da

¹¹ Bkz. *Robbins v. Day*, 954 F. 2d 679, 681–682 (CA11 1992).

¹² Bkz. 9 U.S.C. § 10 (Yolsuzluk, hile ya da usulsüz bir biçimde oluşturulan karar, hakemin yetkisini aşması hali), *Wilko v. Swan*, 346 U. S. 427, 436–437 (1953) (Hukukun açıkça ihlal edilmemiş olduğu hakem kararıyla bağlı olan taraflar), başka sebepler üzerinden reddedilen, *Rodriguez de Quijas v. Shearson/American Express, Inc.*, 490 U. S. 477 (1989).

¹³ Bkz. *Mastrobuono v. Shearson Lehman Hutton, Inc.*, ante, at 57; *Mitsubishi Motors Corp. v.*

o konu üzerinde tarafların neyi kabul ettiğine bağlı olmaktadır. Taraflar tahkim edilebilirliğin tahkime sunulmasını kabul etti mi? Eğer öyleyse, o zaman o konu hakkındaki hakem kararının gözden geçirilmesi için mahkeme standardı, tarafların tahkimini kabul ettiği herhangi bir konunun incelenmesinde, mahkemenin uyguladığı standartlardan farklı olmamalıdır.¹⁴ Bu demek oluyor ki, mahkeme hakemlere kayda değer ölçüde rahat hareket edebileceği bir alan vermeli, hakem kararlarının iptalini yalnızca belli durumlarla sınırlamalıdır.¹⁵ Diğer taraftan, taraflar tahkim edilebilirliğin tahkime sunulmasını kabul etmedilerse, o zaman mahkeme tarafların tahkime sunmadıkları herhangi bir konuda karar verdiği gibi, yani bağımsızca, karar vermelidir. Bu iki cevap tahkimin taraflar arasındaki basit bir sözleşme olduğu gerçeğinden, yalnızca tarafların tahkime sunulmasını kabul ettikleri uyuşmazlıkların çözülmesi yolunda dosdoğru bir biçimde akıp gitmektedir.¹⁶

First Options'a katılmaktayız çünkü; taraflar konuyu tahkime götürdüklerinde, mahkeme hakemlerin tahkim edilebilirlik hakkındaki kararına riayet etmesi gerekir. Bununla beraber, bu sonuç First Options'a davayı kazanması için dayanak oluşturmaz. İnceleme standardı sorusuna verilecek adil ve eksiksiz bir cevap, tarafların tahkim edilebilirlik konusunu tahkime götürmeyi kabul edip etmediğine mahkeme tarafından nasıl karar verilmesi gerektiğine dair de bir kaç söz söylenmesini gerektirir. Bu sözler de burada Kaplanların tahkim edilebilirliğin tahkimini kabul etmediğini netleştirmektedir.

Belirli bir konunun tahkim edilmesinin (tahkim edilebilirlik de dahil) taraflarca kabul edilip edilmemesine karar verirken, mahkemeler genellikle (yukarıda tartıştığımız nitelikte birlikte) sözleşmelerin kuruluşunu düzenleyen olağan eyalet hukuku ilkelerini uygulamalıdır.¹⁷ Örneğin; burada ilgili eyalet hukuku, mahkemenin tarafların tahkim edilebilirlik konusunu tarafsızca tahkime sunma niyeti gösterip göstermediğini anlamasını gerektirdi.¹⁸

Soler Chrysler-Plymouth, Inc., 473 U. S. 614, 626 (1985).

¹⁴ Bkz. *AT&T Technologies, Inc. v. Communications Workers*, 475 U. S. 643, 649 (1986) (Taraflar tahkim edilebilirliğin tahkim edilmesini kabul edebilir.); *Steelworkers v. Warrior & Gulf Nav. Co.*, 363 U. S. 574, 583, n. 7 (1960) (aynı).

¹⁵ Bkz. 9 U. S. C. § 10.

¹⁶ Bkz. *AT&T Technologies, supra*, at 649; *Mastrabuono, ante* 57–58, ve n. 9; *Allied-Bruce Terminix Cos. v. Dobson*, 513 U.S. 265, 271 (1995); *Mitsubishi Motors Corp., supra*, at 625–626.

¹⁷ Bkz. *Mastrobuono, ante*, at 62–63, and n. 9; *Volt Information Sciences, Inc. v. Board of Trustees of Leland Stanford Junior Univ.*, 489 U. S. 468, 475–476 (1989); *Perry v. Thomas*, 482 U.S. 483, 492–493, n. 9 (1987); G. Wilner, 1 Domke on Commercial Arbitration § 4:04, p. 15 (rev. ed. Supp. 1993) (Buradan sonra Domke olarak bahsedilecektir).

¹⁸ Bkz. *Estate of Jesmer v. Rohlev*, 241 Ill. App. 3d 798, 803, 609 N. E. 2d 816, 820 (1993) (borcun yeniden yapılandırılması sözleşmesini düzenleyen eyaletin hukuku); *Burkett v. Allstate Ins. Co.*, 368 Pa. 600, 608, 534 A. 2d 819, 823–824 (1987) (Kaplanların tahkim edilebilirliğe itiraz ettikleri eyaletin hukuku) Ayrıca bkz. *Mitsubishi Motors, supra*, at 626.

Ancak bu mahkeme, mahkemelerin bir tarafın tahkim edilebilirliğinin hakemlerce tahkim edilebileceğini kabul edip etmediğine karar verdikleri zaman uygulanabilecek, (az önce de belirttiğimiz gibi) önemli bir nitelik ekledi: Mahkemeler tarafların tahkim edilebilirliğinin tahkim edilebileceğini kabul ettiklerini açık ve belirgin bir delil olmadığı sürece farz etmemelidirler.¹⁹ Bu şekilde, kanun “tahkim edilebilirliğe (birincil olarak) kim karar vermeli” sorusunun barındırdığı sessizlik ya da muallaklığa, “geçerli bir tahkim sözleşmesinin kapsamı içerisinde olduğu için esasa ilişkin bir uyuşmazlığın tahkim edilip edilemeyeceği” sorusunun barındırdığı sessizlik ya da muallaklıktan daha farklı davranır. Bunun nedeni, ikinci soru hususunda kanunun karineyi tersine çevirmesidir.²⁰

Ancak davranıştaki bu tip farklılık anlaşılabilir. İkinci soru tarafların bazı hususların tahkimini temin eden sözleşmeye sahip olması durumunda ortaya çıkmaktadır. Böyle durumlarda, taraflar büyük olasılıkla tahkimin kapsamına ilişkin en azından bir miktar kafa yormuş olacaktırlar. Tahkim hususunda kanunun hoşgörülü politikalarını göz önünde bulundurarak²¹, tarafların ilgili bir konunun tahkimini *istemediğine* karar vermeden önce kanunun neden belirginlik konusunda ısrar ettiği anlaşılabilir.²² Öte taraftan, birinci soru, yani “tahkim edilebilirliğe (birincil olarak) kim karar vermeli” sorusu sırlarla doludur. Bir taraf bu soruya ya da hakemlerin kendi yetkilerinin kapsamına karar vermelerinin önemine çoğunlukla odaklanmayabilir.²³ Bir tarafın yalnızca önceden tahkime sunmaya özellikle kabul ettiği konularda tahkime zorlanabileceği ilkesi dikkate alındığında, mahkemelerin hakemlere yetki vererek “kimin tahkime karar vermesi gerektiği” konusunun barındırdığı sessizliği ya da muallaklığı yorumlamaya neden tereddüt edebilecekleri anlaşılabilir; çünkü böyle yapmak çoğu zaman isteksiz tarafları mantık çerçevesinde bir hakemden ziyade bir hakimin karar vereceğine inandıkları bir konunun tahkimine zorlayabilir.²⁴

Önümüzdeki dosyada, First Options, Kaplanların hakemlerce tahkim edilebilirlik sorusuna karar verilmesini (yani tahkimi) açıkça kabul ettiğini gösteremeyebilir. First Options, Kaplanların hakemlere hitaben, yazılı

¹⁹ Bkz. *AT&T Technologies, supra*, at 649; Ayrıca Bkz. *Warrior & Gulf, supra*, at 583, n. 7.

²⁰ Bkz. *Mitsubishi Motors, supra*, at 626 (“tahkim kapsamına yönelik herhangi bir şüphe tahkim lehine olacak şekilde çözümlenmelidir”) (quoting *Moses H. Cone Memorial Hospital v. Mercury Constr. Corp.*, 460 U. S. 1, 24–25 (1983)); *Warrior & Gulf, supra*, at 582–583.

²¹ Bkz. *Mitsubishi Motors, supra*, at 626.

²² Bkz. Domke § 12.02, p. 156 (Tahkim şartının sorunları içerdiği açık olmadıkça tahkim edilebilir kabul edilecektir).

²³ Bkz. Cf. Cox, *Reflections Upon Labor Arbitration*, 72 Harv. L. Rev. 1482, 1508–1509 (1959), cited in *Warrior & Gulf*, 363 U. S., at 583, n. 7.

²⁴ *A.g.e. Genel olarak Bkz. Dean Witter Reynolds Inc. v. Byrd*, 470 U. S. 213, 219–220 (1985) (Tahkim Yasası'nın temel amacı “tahkim için anlaşılmış özel sözleşmelerin yargısal müeyyidesini garanti etmek”tir).

beyanname ile hakemlerin yargılama yetkisine itirazına dayanmaktadır. Ancak hakemle tahkim edilebilirlik konusunu yalnızca müzakere etmesi tahkime açık bir istekliliğin olduğunu göstermez. Başka bir deyişle, isteklilik o konuda hakem kararıyla etkin bir biçimde bağlı olmaktadır. Aksine, Kaplanlar, First Options ile olan uyuşmazlığın hakemlerce karar verilmesine şiddetle itiraz ettiği kadar, doğal olarak hakemlerin kendileri üzerinde bağlayıcı bir yetkiye sahip olmamalarını isterdi. Bu kanı; (1) hakemlerin önünde Kaplanların mevcudiyeti için bariz bir açıklamadan (yani Bay Kaplan'ın tamamen sahip olduğu firma MKI'nın borcun yeniden yapılandırması sözleşmesinin konularını tahkim yapıyor olması), ve (2) bağımsız mahkeme tarafından incelenme hakkını kaybetmeksizin hakemlerle tahkim edilebilirliği müzakere edebilirliğini destekleyen istinaf mahkemesi kararından ek destek almaktadır.²⁵

First Options çeşitli karşı argümanlar oluşturmuştur: (1) Kaplanların hakemlerle konuyu müzakere etmeksizin, tahkim edilebilirlik sorusu üzerine bağımsız bir mahkeme kararı almak için başka yollara sahip olduğu (mesela tahkimi yasaklatarak ya da tahkime katılmayı reddedip First Options'ın tahkime mecbur bırakacak bir mahkeme talebine karşı savunma yaparak²⁶); (2) sonuçla bağlı olmaksızın, taraflara tahkim edilebilirliği hakemlerle tartışma izni vermenin uyuşmazlığın çözümünü geciktireceği ve zarara uğratacağı; ve (3) bu sebeple Tahkim Yasası'nın Kaplanların hakemlerin kararıyla bağlı olmayı kabul ettiği karinesini gerekli kıldığıdır; aksini değil. Fakat bu hususlardan ilki, doğru olmasına rağmen, Kaplanların hakem kararıyla bağlı olma kasıtlarının olup olmadığına dair hiçbir şey söylememektedir. İkinci nokta da bir sonuca varamamıştır çünkü fiili durumlar hakemlerin vereceği başlangıç düzeyinde (ama bağımsızca incelenebilir) bir tahkim edilebilirlik kararına müsaade etmenin anlaşmazlığın karara bağlanması sürecini genel olarak yavaşlatıp yavaşlatmayacağıyla ilgili emin bir kaniya izin vermeyecek kadar çokça değişmektedir. Üçüncü husus hukuki olarak hatalıdır; çünkü First Options'a özgü tezler lehine güçlü bir tahkimsel politika olmamasıdır. Nihayetinde, tarafların istekleri ne olursa olsun²⁷ bu alandaki temel amaç anlaşmazlıkları olabilecek en hızlı biçimde çözmek değil; ticari tahkim anlaşmalarının tıpkı diğer anlaşmalar gibi tarafların maksatlarına²⁸ ve "anlaşmanın koşullarına göre uygulanmasını"²⁹ temin etmektir. Bu politika First Options'ın değil, Kaplanların lehinedir.

²⁵ Bkz. *Teamsters v. Western Pennsylvania Motor Carriers Assn.*, 574 F. 2d 783, 786–788 (1978); Ayrıca Bkz. 19 F. 3d, at 1512, n. 13.

²⁶ Bkz. 9 U. S. C. § 4.

²⁷ Bkz. *Dean Witter Reynolds, supra*, at 219–220.

²⁸ Bkz. *Mitsubishi Motors*, 473 U. S., at 626. Ayrıca Bkz. *Allied-Bruce*, 513 U. S., at 271.

²⁹ Bkz. *Mastrobuono, ante*, at 54 (quoting *Volt Information Sciences*, 489 U. S., at 479).

Kaplanların açıkça tahkim edilebilirlik sorusunun tahkime götürülmesini kabul etmediğinden istinaf mahkemesinin Kaplan/First Options uyuşmazlığının tahkim edilebilirliği konusunun bağımsız mahkemelerce incelenmesi yönündeki çıkarımının doğru olduğu kanısındayız.

III

Bir hakem kararını iptal eden³⁰ ya da onaylayan³¹ mahkeme kararı incelenirken istinaf mahkemesinin uygulayacağı standarda bakmak gerekir. 3. İstinaf Mahkemesi'nin, standartları bazen “*de novo*” kelimesiyle tasvir etmiş olmasına karşın, mahkemenin görüşü, böyle durumlarda bölge mahkemesinin kararına yol gösteren özel bir standart olmadığına olan inancını (biri hariç tüm istinaf mahkemelerinin yaptığı gibi) açıkça ortaya koymaktadır. Bilakis, örneğin bir bölge mahkemesinin tarafların anlaşmazlıklarını tahkime sunmaya kabul ettikleri gerekçesiyle bir tahkim kararını doğrulama hükmünün değerlendirilmesi, tıpkı taraflar arasında anlaşma sağlayan herhangi başka bir yerel mahkemenin hükmünün (örneğin “açıkça hatalı” olmayan maddi bulguları kabul etme ama *de novo* hukuk meselelerine karar verme gibi) değerlendirilmesine benzer bir biçimde ilerlemelidir.³²

İstinaf mahkemelerinden birisi, 11. İstinaf Mahkemesi, farklı bir hususu dile getirmiştir. Tahkim lehine olan devlet politikasından dolayı, hakem kararını onayan bölge mahkemesi kararlarını incelerken mahkemenin özellikle hoşgörülü bir “takdir yetkisinin kötüye kullanılması” standardı (hukuki meselelere ilişkin dahi olsa) uyguladığını söylemiştir.³³ First Options, 11. İstinaf Mahkemesi'nin görüşünün doğruluğunu kabul etmemizi talep etmektedir.

Ancak çoğu istinaf mahkemesinin; hakem kararının onayan bölge mahkemesi kararını incelenirken istinaf mahkemelerinin özel değil, aksine olağan standartları uygulaması gerektiğine yönelik söyleminin doğru olduğuna inanmaktayız. Evvela, iyi bir sebep olmaksızın inceleme standartlarının çoğaltılması yoluyla hukukun daha da karmaşıklaştırılması arzulanmamaktadır. Daha da önemlisi, istinaf mahkemesinin yerel mahkemeyi değerlendirmedeki tutumu, muhtemelen hangi değerlendirme standardının esasa ilişkin belirli bir sonucu vereceğine değil “ilgili kurumsal yargılama ve istinaf mahkemelerinin faydalarına” bağlı olmalıdır.³⁴ Örneğin, hukuk tüm (istinaf ve yerel) mahkemelere bağımsız idari kurumların³⁵

³⁰ Bkz. 9 U. S. C. § 10 (1988 ed., Supp. V).

³¹ Bkz. §9.

³² Bkz. 19 F. 3d, at 1509.

³³ Bkz. *Robbins v. Day*, 954 F. 2d, at 681–682.

³⁴ Bkz. *Salve Regina College v. Russell*, 499 U. S. 225, 231–233 (1991).

³⁵ Burada “administrative agencies” kavramını bağımsız idari kurumlar olarak çevirmek daha

yaptığı belirli yasa yorumlarını incelerken onlara bir nebze yasal hareket alanı tanımasını söylemektedir.³⁶ Ancak bildiğimiz kadarıyla hiç kimse bağımsız idari kurumlara hareket alanı tanıyan bu politikanın, istinaf mahkemesinin kurumları onayan yerel mahkeme kararına daha fazla hareket alanı bırakması gerektiği anlamına geldiğini öne sürmemiştir. Benzer bir biçimde mahkemeler hakem kararlarını incelerken hakemlere kayda değer ölçüde hareket alanı tanımakta ancak bu durum hakem kararlarını onayan bölge mahkemelerine daha fazla hareket alanı verilmesi gerektiği anlamına gelmemektedir. Tahkim Yasası'nın bir bölümünde, istinaf mahkemelerine bölge mahkemelerince verilen tahkimi onayan kararları (örneğin tahkimin yasaklanmasını reddeden kararlar) değil de belirli tahkim karşıtı kararları (örneğin tahkimi yasaklayan kararlar) ara değerlendirmeye alma izni tanımasından dolayı, First Options, Tahkim Yasası'nın ayrıcalıklı olduğunu ileri sürmektedir.³⁷ Ancak Tahkim Yasası'nın o bölümü inceleme süresini düzenlemektedir. O yüzden bu önerme, istinaf mahkemesinin belirli bir bölge mahkemesi kararlarını incelerken farklı bir standart kullanması gerektiği iddiası için çok zayıf bir istinaddır. Yasa, inceleme standardına ilişkin hiçbir şey söylememektedir.

Kanaatimizce; 3. İstinaf Mahkemesi, bölge mahkemesinin tahkim edilebilirliğin tespitinin incelenmesinde uygun standartları kullanmıştır.

IV

Sonuç olarak, inceleme standardı sorusunda First Options aleyhine karar versek bile, First Options, Kaplan/First Options uyumsuzluğunun esasının tahkim edilemeyeceği nihai sonucunda istinaf mahkemesinin yanıldığını kabul etmemiz gerektiğini ileri sürmektedir. Bu sorun bizim incelemeyi kabul ettiğimiz soruların kapsamının ötesindedir.

İstinaf mahkemesinin kararı onanmıştır.

Bu şekilde takdir edilmiştir.

yerinde olacaktır. Bu kurumlar kural koyma ve düzenleme yetkisine sahiptirler. Securities and Exchange Commission(SEC), Environmental Protection Agency(EPA) ya da Central Intelligence Agency(CIA) buna örnektir. Kararda da belirtildiği gibi kurumlara, kuralları oluştururken genişçe hareket alanı tanınmıştır. Bu sebeple Yargıç Breyer, ki kendisinin "Regulation and Its Reform" adlı kitabı da "administrative agencies" üzerinedir, hakemin hareket alanı ile bu kurumların hareket alanı arasında benzerlik kurmaktadır.

³⁶ Bkz. *Chevron U. S. A. Inc. v. Natural Resources Defense Council, Inc.*, 467 U.S. 837, 843–844 (1984).

³⁷ Bkz. 9 U. S. C. § 16 (1988 ed., Supp. V).